

תכנית מרחב התפר

שר הביטחון בנימין בן-אליעזר קיים במאי וביוני 2001 דיונים בנושא מרחב התפר. בסיכום הדיונים נכתב, כי שר הביטחון זיהה, שאין תשובות הולמות לנושא, במיוחד בנוגע לשב"חים, למעבר מכוניות ולהעברת סחורות בלתי חוקיות. בדיון, שהתקיים

ב-24.6.01 בראשות ראש הממשלה, אריאל שרון (להלן - ראש הממשלה), ובהשתתפות שרים נוספים, הרמטכ"ל וראשי גופים במערכת הביטחון, קבע ראש הממשלה, כי הצורך לקבל החלטות בעניין מרחב התפר נובע מצורך ביטחוני מובהק עקב האיומים בהמשך פיגועים בתוך ישראל. בסיכום הדיון הוחה ראש הממשלה את מל"ל, צה"ל, המשרד לביטחון הפנים ומשטרת ישראל, לקיים עבודת מטה בסוגיות שונות הקשורות למרחב התפר, וכי צוות היגוי בראשות ראש מל"ל ירכז את עבודת המטה ויפקח על ביצוע החלטות ראש הממשלה.

בעקבות הנחיות ראש הממשלה, גיבשה מל"ל, בשיתוף צה"ל ומשטרת ישראל, בתורשים יוני ויולי 2001, תכנית למניעת הסתננות של פלסטינים מאיו"ש לישראל דרך מרחב התפר ושהייתם הבלתי חוקית בישראל (להלן - תכנית מרחב התפר, או - התכנית). בתכנית נקבע, כי היא נועדה להוות "מרכיב בהתמודדות אפקטיבית עם הטרור, על ידי קיום משטר למניעת וסיכול הסתננות דרך מרחב התפר מאיו"ש ועם שהייה הבלתי חוקית בישראל". בתכנית הוגדר מרחב התפר על גבי מפה משני צדי ה"קו הירוק".

תכנית מרחב התפר הושתתה על מספר מרכיבים, שלישומם המשולב הייתה, לדעת גורמי הביטחון, חשיבות רבה ביכולת להשיג את מטרתה. התכנית נועדה לטפל בבעיית מרחב התפר לכל אורכו (כולל "עוטף ירושלים") בראיה כוללת וארוכת טווח; ולהנהיג במרחב "משטר", שיאפשר פעילות אפקטיבית למניעה, לסיכול וליידוט של הסתננות, למניעת שהייה בלתי חוקית, ולהגנה על האינטרס הישראלי לטווח ארוך.

ב-18.7.01 החליטה ועדת שרים לענייני ביטחון לאומי (להלן - הקבינט) לאשר את תכנית מרחב התפר (להלן - החלטת הקבינט).

1. הטיפול בתחום התקציב

להלן הממצאים העיקריים שעלו בנושא התקציב:

- א. יישומה של תכנית מרחב התפר כרוך בהוצאה כספית של מיליוני ש"ח מתקציבי משרדים ממשלתיים. למרות זאת, משרד האוצר לא נטל חלק בעבודת המטה להכנת התכנית לקראת הבאתה לאישור הקבינט, ולא נדרש לחוות דעתו בנוגע להיבטיה התקציביים. נציג משרד האוצר שולב בדיונים הנוגעים לתכנית רק לאחר שזו אושרה על ידי הקבינט.